

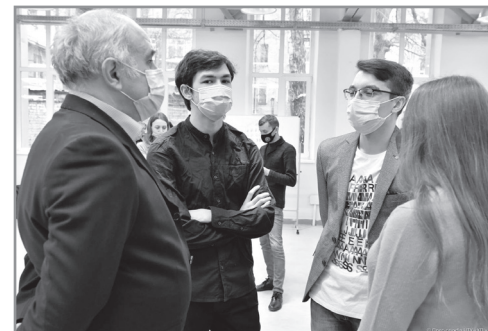
День відкритих дверей

28 лютого в нашому університеті відбувся День відкритих дверей. Цього разу місцем онлайн трансляції став стартап-центр SPARK НТУ «ХПІ», а прямі ефіри майбутні абітурієнти могли переглянути на сторінках соціальних мереж: Facebook, Instagram, Youtube. Протягом трьох годин представники Політеху розповідали усім охочим про потенціал університету, перспективи і переваги навчання. Ректор НТУ «ХПІ» професор Євген Сокол під час інтерв'ю відповів на актуальні для майбутніх студентів питання.

— ХПІ тримає високу планку, ми маємо багато переваг серед освітніх закладів. Це і рейтинг QS World University Rankings, в якому ми посідаємо перше місце серед технічних вищих навчальних закладів України, і наявність Палацу студентів, і Спорткомплексу, і військової кафедри. Ми відкрили Інноваційний кампус, діяльність якого направлена на підготовку фахівців для сфери IT. І такої програми немає ні в кого в Україні. Я хочу сказати: «Вступайте до ХПІ!». І ви будете впевнені, що вже почали будувати майбутню кар'єру. Ви досягнете вершин! — закликав ректор ХПІ Євген Сокол.

Представники приймальної комісії розповіли про особливості вступної кампанії 2021 року.

Глядачі отримали можливість познайомитися з директорами інститутів та деканами фа-

культетів, отримати інформацію про напрямки підготовки в університеті. Адже Харківський політех — це поєднання традицій та інновацій, інформаційних технологій і прикладних досліджень, це міжнародні стажування для студентів, це розвиток стартап-руху, це можливість отримати бажану спеціальність і сміливо дивитися у майбутнє. Харківський політех — це великі можливості, які не слід втрачати!

Записи прямих ефірів можна подивитися на каналі НТУ «ХПІ» в Youtube.

За матеріалами прес-служби НТУ «ХПІ».
Фото Валерія Таємницького.

STARTUP СТИПЕНДІАТИ

Тонкоплівковий термоелектричний генератор на поверхні тканини

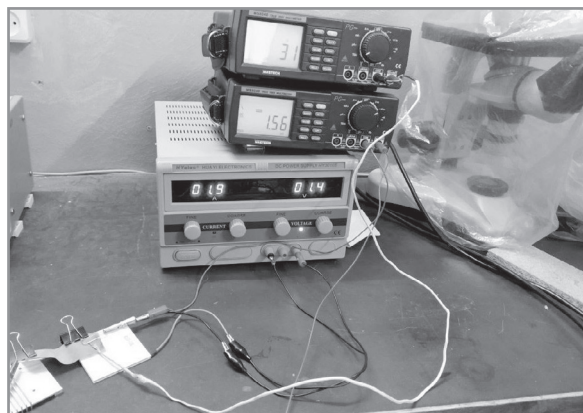
Серед 5 переможців третього сезону освітньо-стипендіальної програми CIG R&D Lab, автори яких отримали стипендію та менторську підтримку від Chernovetskyi Investment Group (CIG), стартап «WearTEG», про який ми розповімо сьогодні. Виконується він на кафедрі фізичного матеріалознавства для електроніки та геліоенергетики навчально-наукового інженерно-фізичного інституту.

Цю розробку у майбутньому можна використовувати для живлення мініатюрних біосенсорів на поверхні рукавичок або на шкірі людини у вигляді наліпок або татувань, які забезпечуватимуть, наприклад, безперервний довгостроковий моніторинг рівня цукру в крові, наявності певних ліків, алкоголю або наркотиків. За допомогою створюваного генератора можна буде також заряджати невеличкі гаджети.

Над розробкою тонкоплівкового термоелектричного генератора на поверхні тканини для живлення біосенсорів з використанням різниці температур людського тіла і навколишнього середовища («WearTEG») під керівництвом провідного вченого, доцента Наталії Петрівни Клочко працюють аспірант кафедри ФМЕГ Дмитро Жадан (група А-7–105) і студент Владислав Чорний (група І-420) — **на знімку**.

Отже, «WearTEG» (носимий термоелектричний генератор) — це покриття для тканини, яке надає їй здатність виробляти електроенергію за рахунок різниці температур двох її ділянок. Таке перетворення енергії можливе завдяки всім відомому термоелектричному ефекту Зеебека (явище виникнення електрорушійної сили між двома контактами різних провідників, які мають різну температуру). При цьому для створення ефекту Зеебека використовують різницю температур людського тіла і навколишнього повітря. Взимку або влітку цей ефект посилюється.

«Існуючі носимі термоелектричні генератори або містять отруйні солі телуру, сурми і висути, або зроблені на основі дуже недовговічних органічних напівпровідників, — розповідає Наталія Петрівна. — Ми створили термоелектричну

тканину, яку можна безпечно носити на тілі як елемент одягу. Це будь-яка звична нам тканина в якості основи, наприклад, бавовна або поліестер, з покриттям з тонких нанокристалічних напівпровідникових плівок йодиду міді. Цей напівпровідник не тільки не шкідливий для людини, навпаки, він використовується як дієтична добавка в продуктах харчування, правда, для тварин. Щоб напівпровідникова плівка не стиралася при носінні, ми її ламінуємо з усіх боків тонкими плівками іншого наноматеріалу — наноцелюлози, яку отримують після переробки річкового очерету. Наноцелюлоза не тільки нешкідлива для шкіри людини, з неї навіть роблять медичні перев'язувальні матеріали. На сьогодні нам вдалося отримати електричну потужність 90 наноат при різниці температур 50°C між кінцями клаптика термоелектричної тканини довжиною 3 см».

Дослідники говорили про свою роботу цікаво, навіть захоплено. Перший успіх досягнутий, роботи тривають!

Розмовляв Владислав Назаренко.

СТИПЕНДІАТ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Політех — це весна!

Студентка 3 курсу навчально-наукового інституту економіки, менеджменту і міжнародного бізнесу Маргарита Шинкаренко стала стипендіатом Президента України і дуже пишається своїми досягненнями.

Маргарита ще на першому курсі була прийомно здивована ставленням викладачів до студентів Політеху:

— Майже всі викладачі намагаються максимально зрозуміти донести навчальний матеріал, а якщо залишаються питання, можна домовитися про додаткову консультацію. З розумінням ставляться до пропусків, якщо це не систематично, а через роботу або сімейні обставини, йдуть назустріч, надаючи можливість скласти пропущені модулі та контрольні. Вони запрошують до участі у наукових конференціях, допомагають у написанні робіт. Така увага та позитивне ставлення дає додатковий стимул до навчання в ХПІ і створює максимально комфортні умови для розкриття потенціалу. А зі введенням нової форми навчання нічого не змінилося. Мені лиш стало більш комфортно, не треба витратити час на дорогу, і можна присвятити його вивченню матеріалу. Відеоконференції — чудовий спосіб проводити повноцінні лекції та практичні.

Студентське життя Маргарити розмаїте й яскраве. Після першого курсу вона з іншими студентами та викладачем Марією Маслак побувала на літній практиці в Мішкільському університеті (Угорщина), з яким ХПІ пов'язують давні дружні стосунки та партнерство. Політехіки познайомилися з традиціями та історією вищого навчального закладу, відвідували лекції.

— Ми отримали корисний досвід, познайомилися з іншою культурою, з принципами навчання в іншій країні. Звичайно, не забували і про спілкування з однолітками й розваги, а по закінченню практики здійснили невеличкий тур Європою: Будапешт, Прага, Відень. Ми багато гуляли пішки, намагаючись якомога більше охопити, адже на кожне місто у нас було лише два дні. Ця подорож збагатила мене, і додому я поверталася не лише з сувенірами та знімками, я привезла з собою нові знання та яскраві враження!

Маргарита відповідально ставиться не лише до навчання, а й до збереження навколишнього середовища. Її робота «Переробка зношених автомобільних шин в Україні: економічні та екологічні наслідки» отримала схвальні відгуки на конкурс студентських наукових робіт «Екологія природокористування і охорони навколишнього середовища 2020».

Під керівництвом доцента кафедри МІП та МЕМ М.В. Маслак Маргарита Шинкаренко вивчала загрози для екології та економіки країни, які несе неправильна переробка використаних автомобільних шин або їх накопичення на сміттєзвалищах. А зараз дівчина стала одним із організаторів діяльності стартап-центру «Spark» при НТУ «ХПІ», де допомагають усім охочим розвивати ідеї бізнесу, проводять тренінги для підприємців-початківців та створюють умови для реалізації нових стартапів.

Студентство — це період життя, який треба присвятити новим знайомствам, розвитку та реалізації власних амбіцій, коли є можливість спробувати себе у різних сферах і зосередитися на власних бажаннях, зрозуміти, чого ти прагнеш від життя! А Політех — це місце, де я можу розкрити свій потенціал, завжди отримаю мудру пораду та заручуся підтримкою викладачів. Тут гармонійно поєднуються і наукові дослідження, і студентське дозвілля. Політех — це друзі, які розділяють зі мною сумні та щасливі моменти. Політех — це місце, де мені добре! Політех — це весна!

Підготувала Марина Абрамчук.

На засіданні Вченої ради НТУ «ХПІ» 29 січня

була заслухана і затверджена доповідь ректора професора Євгена Сокола «Стратегія розвитку університету на період 2021–2025 роки». Вирішено також до 30 червня 2021 року розробити робочий план імплементації «Стратегії» у діяльність структурних підрозділів університету. Відповідальними за розробку плану призначені проректори за напрямками, директори інститутів, декани факультетів, керівництво НДЧ.

Чинна редакція «Стратегії» буде також всебічно обговорена на засіданнях вчених рад навчально-наукових інститутів та факультетів, науково-технічної ради, а також громадськості університету. На цьому ж засіданні були також прийняті рішення про виконання низки заходів підсумками прийому іноземних громадян на навчання в університеті.

Так вирішено за рахунок договірної співробітництва з китайськими закладами вищої освіти щорічно залучати до навчання в НТУ «ХПІ» абітурієнтів за спеціальностями «Прикладна фізика та наноматеріали», «Екологія», «Комп'ютерні науки», «Промислова біотехнологія», «Хімічні технології та інженерія», «Харчові технології». Щороку має збільшуватись на 30 осіб число іноземних студентів за рахунок відкриття навчання англійською мовою на кафедрах навчально-наукового інституту механічної інженерії і транспорту, а також за спеціальностями «Комп'ютерні науки» та «Прикладна фізика та наноматеріали» у навчально-науковому інженерно-фізичному інституті, «Промислова біотехнологія», «Харчові технології» та «Хімічні технології та інженерія» у навчально-науковому інституті хімічних технологій та інженерії. Дозволить збільшувати число іноземних студентів і здійснення акредитації за спеціальністю «Фармація, промислова фармація» кафедрою органічного синтезу та нанотехнологій, «Кібербезпека». Планується також запровадження в структурі Освітнього центру ФМО дистанційного вивчення української мови з метою залучення до заочного навчання абітурієнтів з країн СНД.

На цьому знімку — викладачі і вчені Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». 19 лютого вони були запрошені до Харківської облдержадміністрації для вручення високих державних нагород. Ці відзнаки харківські політехніки отримали за вагомий особистий внесок у розвиток національної освіти і науки, багаторічну сумлінну працю та високий професіоналізм на честь 135-річчя НТУ «ХПІ», яке наш університет відзначив у листопаді минулого року. Урочисте вручення почесних звань, орденів і медалей відбулося за участі голови ХОДА Айни Тимчук. Нагадаємо, що орден князя Ярослава Мудрого V ступеня отримав проректор А.П. Марченко, орден «За заслуги» III ступеня завідувач кафедри комп'ютерного моделювання процесів та систем Д.В. Бреславський, орден княгині Ольги III ступеня завідувач кафедри інтелектуальних комп'ютерних систем Н.В. Шаронова, медаль «За працю і звитягу» — професор кафедри комп'ютерної математики і аналізу даних О.Б. Ахїєзер, завідувач кафедри технології машинобудування та металорізальних верстатів О.А. Пермяков, голова первинної профспілкової організації А.Й. Фомін. Почесні звання «Заслужений винахідник України» було присвоєно директору навчально-наукового інституту механічної інженерії і транспорту В.В. Єпіфанову; «Заслужений діяч науки і техніки України» завідувачу кафедри теорії і систем автоматизованого проектування механізмів і машин М.А. Ткачуку; «Заслужений працівник культури України» директору науково-технічної бібліотеки Л.П. Семененко; «Заслужений працівник освіти України» завідувачу кафедри програмної інженерії та інформаційних технологій управління М.Д. Годлевському та декану факультету соціально-гуманітарних технологій А.В. Кіпенському.

Фото Валерія Таємницького.

Весна у серці

На формі — погони полковника Збройних сил України, в очах — посмішка, а в серці — весна. З перших хвилин спілкування відчуваєш неймовірну силу, притаманну цій жінці, мужність і відвагу, та попри це Ганна Каракуркчі залишається жіночною, тендітною й ніжною. Як весна, що має досить сил, аби прогнати, витіснити холодну зиму й ніжно обігріти землю, пробудити від сну природу.

Її життя — це невпинний розвиток і погляд у майбутнє: у 2004 році з відзнакою закінчила Харківський інститут танкових військ НТУ «ХПІ» за спеціальністю «Озброєння і засоби військ РХБ захисту та екологічна безпека» (цей факультет Харківського військового університету увійшов до складу інституту танкових військ НТУ «ХПІ» у 2002 р.), а у 2005-му здобула другу вищу освіту в Харківському національному університеті ім. В.Н. Каразіна, також з відзнакою. Ганна Володимирівна змогла поєднати дві свої мрії — військова справа й хімія, — міцно поєднати їх, влітаючи в рушник свого життя. Вона захистила в НТУ «ХПІ» кандидатську дисертацію на тему «Електрохімічне формування функціональних покриттів сплавами заліза з молибденом і вольфрамом» (2015 рік), а в листопаді минулого — докторську «Науково-технологічні засади плазмо-електролітного формування гетерооксидних покриттів для екотехнологій». Науковим керівником першої була професор Марина Вєдь, а консультантом другої — професор Микола Сахненко.

— Я завжди буду згадувати Марину Віталіївну, адже завдяки їй відбулося моє становлення як науковця, і дуже прикро, що її вже немає з нами, вона ще стільки могла зробити!

Ганна Володимирівна Каракуркчі має вчене звання старшого дослідника з хімічних технологій та інженерії, лауреат і переможець Всеармійських конкурсів «Кращий винахід року», який проводиться Центральним науково-дослідним інститутом озброєння і військової техніки Збройних Сил України, начальник навчального відділу Військового інституту танкових військ НТУ «ХПІ», радник з гендерної політики.

Її життя — це віддане служіння людям, українському народові. Народившись у Костянтинівці Донецької області, Ганна Каракуркчі просто не могла залишитися байдужим спостерігачем конфлікту на сході України. Брала безпосередню участь у забезпеченні заходів антитерористичної

операції у складі підрозділів цивільно-військового співробітництва з травня по вересень 2017 року (Об'єднаний центр ЦВС ОТУ «Маріуполь»). І того ж року обласний конкурс «Вища школа Харківщини: кращі імена» відзначив здобутки цієї сильної духом жінки, і Ганна Володимирівна стала переможцем у номінації «За шляхетний приклад служіння українському народові».

— Ми працювали з дітьми у школах та дитячих садочках, розповідали їм, що відбувається і як важливо зберегти мир в Україні та світі. Найяскравішим спогадом завжди буде не зруйнований милий моему серцю Донбас, а карта України, яку ми разом з дітками склали з маленьких синих і жовтих долоньок.

Весна — це завжди очікування й сподівання, бажання й прагнення чогось нового. Це пробудження і розквіт життя. І ще більше хочеться пишатися такими жінками, як Ганна Володимирівна Каракуркчі. Вони працюють поруч з нами, творять історію і примножують здобутки Політеху.

І жінкам, і чоловікам бажаю злагоди й затишку в родинному колі, взаємоповаги та підтримки в колективі, радіти кожному новому дню та з упевненістю дивитись у майбутнє!

Підготувала Марина Абрамчук.
На знімку: полковник Ганна Каракуркчі з курсанткою Іванною Осиповою (з 2019 року дівчата отримали право навчатися у військовому інституті).

Засідання Вченої ради НТУ «ХПІ» 26 лютого

проводилося в два етапи. Дистанційно за допомогою програми Microsoft Teams Office 365 члени ради взяли участь у таємному голосуванні за кандидатури представлених до вчених звань професора та доцента, професора НТУ «ХПІ» та доцента НТУ «ХПІ», на заміщення вакантних посад. Онлайн голосуванням прийнята пропозиція про висунення на здобуття Державної премії України колективом науковців, до складу якого увійшли професори НТУ «ХПІ»; про висунення кандидатур на здобуття премії Верховної Ради України молодим вченим.

По закінченні дистанційного етапу відбулася очна частина засідання з додержанням усіх карантинних вимог. Як завжди розпочалася вона з вручення атестатів, грамот, дипломів співробітникам університету. Їх вручали проректор професор Руслан Мигущенко та голова Вченої ради професор Леонід Товажнянський.

Були обговорені доповіді проректора професора Руслана Мигущенка про підсумки зимової сесії 2020–2021 навчального року; професора Михайла Годлевського про результати проектної форми навчання студентів на базі лабораторії «Інноваційний кампус»; проректора професора Андрія Марченка про участь НТУ «ХПІ» у світових рейтингах; проректора професора Руслана Мигущенка про затвердження нової форми академічної довідки та документів про освіту для НТУ «ХПІ».

Далі були розглянуті і затверджені питання виготовлення дипломів доктора філософії відповідно до наказу МОН України; про зміни назви кафедри «Української, російської мов і прикладної лінгвістики» на кафедру «Української мови»; про призначення іменної стипендії Кирпичова студентам університету; про відзначення співробітників НТУ «ХПІ» до Дня науки України та ін.

Науковець, тренер, молода мама

Кафедра фізичного виховання нашого університету, якій у минулому році виповнилося 70 років, сьогодні є одним з найвідоміших в Україні та за її межами центрів студентського фізичного виховання і спорту. Тут започаткована і успішно розвивається власна науково-педагогічна школа із соціальних, педагогічних, психологічних і методичних питань підтримки здоров'я студентів. Науковці та викладачі кафедри проводять наукову роботу з напрямків, пов'язаних з вдосконаленням системи індивідуальної підготовки спортсменів різної кваліфікації (керівник — к. пед. н., професор НТУ «ХПІ» О.В. Юшко); використанням педагогічних умов, методів, засобів фізичної культури для загальної та професійно-прикладної підготовки студентів (к. пед. н., професор НТУ «ХПІ» Н.Ю. Борейко); формуванням і розвитком лідерського потенціалу особистості у сфері фізичної культури і спорту (к. пед. н., доцент А.О. Тіняков). Тільки за останні роки свої дисертаційні роботи з різних наукових напрямків захистили викладачі кафедри — професори Н.Ю. Борейко, О.В. Юшко, доценти К.М. Блещунова, А.С. Горлов, викладачі А.О. Тіняков, Т.Д. Арабаджи, А.Ю. Рочняк та інші.

Викладач кафедри фізвиховання, тренер команди з самбо НТУ «ХПІ» Ірина Юріївна

Ляшуга дисертаційну роботу присвятила вивченню науково-організаційних засад розвитку метрологічного забезпечення в Україні за період з 1901 р. до початку XXI ст., працюючи над дисертацією під керівництвом професора О.Є. Тверитнікової на кафедрі історії науки і техніки ХПІ. Випускниця кафедри інформаційно-вимірювальних технологій і систем нашого університету ще студенткою виступала у складі збірної України, виконала норматив майстра спорту з боротьби самбо, дзюдо та боротьби на поясах, сім разів ставала чемпіоном України з боротьби самбо, неодноразовим призером першості Європи та світу з боротьби самбо, чемпіоном Європи та світу з боротьби на поясах. Не один рік поспіль стипендіатку Вченої ради ХПІ Ірину Ляшугу визнавали кращою спортсменкою університету.

«Завдяки підтримці ректорату наша збірна з боротьби самбо є лідером серед команд вищих навчальних закладів України, — говорить героїня цієї публікації. — З ініціативи ректора НТУ «ХПІ» Євгена Івановича Сокола та проректора Магомедіна Ісамагомедовича Гасанова з 2018 року проводиться турнір на призи ректора ХПІ з боротьби самбо серед студентів та абітурієнтів. Зазначу, що ці змагання не мають

аналогів у нашій державі! На цьому спортивному святі ми запрошуємо абітурієнтів до вступу в НТУ «ХПІ», показуємо їм всю красу та модернізацію університету. Сьогодні нам є чим пишатися, адже цього року наші студенти Мирослава Савченко та Кирило Солоха стали чемпіонами України та відібралися на першість Європи, яка відбудеться у травні в Кіпрі».

В правилах змагань представників східних единоборств є такий термін «іппон». Це найвища оцінка судді в поєдинку, що негайно приводить до перемоги спортсмена, який успішно провів прийом. Такого триумфу Ірина досягла не тільки у спорті, а й у повсякденному житті. Вона блискуче захистила свою дисертаційну роботу, причому зробила це, будучи на 7(!) місяці вагітною. А зараз вже виховує синочка Леоніда, не виключено, майбутнього чемпіона. Незважаючи на декретну відпустку, Ірина Ляшуга не забуває і про своїх вихованців-спортсменів. Допомогає їм готуватися до міжвузівських змагань та чемпіонату Європи.

Ми поздоровляємо Ірину Ляшугу з яскравими перемогами і бажаємо їй подальших успіхів у науці, спорті та вихованні майбутнього чемпіона!

Підготував Ігор Гасвий.

Буду першою у всьому!

Саме з таким девізом студентка кафедри «Ливарне виробництво» Анастасія Шейка (МІТ М219и) вчилася всі роки в НТУ «ХПІ». За своє наполегливе навчання вона була нагороджена іменною академічною стипендією Верховної Ради, а зараз, після закінчення університету, працює технологом на заводі АТ «Турбоатом».

Як керівник групи можу сказати, що з першого дня знайомства з Анастасією знала її як відповідальну, дисципліновану студентку. Протягом усього навчання вона виконувала обов'язки старости групи, мала активну життєву позицію та була лідером серед студентів-ливарників.

Анастасія брала участь в олімпіадах з історії України та опору матеріалів, у конференції з філософії. У 2019 році в складі команди посіла 3 місце у 2 турі Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціалізації «Обладнання та технології ливарного виробництва». Два роки поспіль брала участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з галузі знань «Металургія». Серед найкращих ця вродлива дівчина була й на конкурсї краси, отримавши титул другої віце-міс.

У грудні минулого року Анастасія на «відмінно» захистила дипломну роботу та отримала диплом із відзнакою.

«Я вдячна Політеху за всіх чудових людей, яких я зустріла, за неповторну атмосферу дружби, єдності, взаємодопомоги і просвітлення, за яскраве студентське життя, за неоціненний досвід, який я тут отримала. І, звичайно ж, за нескінченну масу знань і навичок, які подарували викладачі!», — говорить Анастасія.

Олена Масалітіна, асистент кафедри «Ливарне виробництво».

Пам'ятна весна в ХПІ

Плин часу незмінний, і за зимою обов'язково настає весна. І з нетерпінням чекаємо на неї, адже весна — це розквіт! Що для нас весна в ХПІ? Весна це легкість! Це стук підборів вимощеними доріжками Політеху, це аромат квітів, яким наповнюється повітря, це синє-синє небо над корпусами. Весна — це посмішки, адже усі ми радіємо теплу.

Для нашої групи біотехнологів ХТ-М4026, в якій навчаються п'ятеро дівчат і двоє хлопців, це остання весна в ХПІ. Підходить час прощання, водночас радісно і сумно, і згадуються найкращі моменти студентських років. Знаємо, що не буде пар о 8.30, не буде контрольних, іспитів, перед якими ми так хвилюємося, але скільки таких іспитів треба буде скласти в житті?

Політех подарував нам прекрасні роки навчання, становлення, пізнання. І цей шлях ми пройшли разом із викладачами кафедри біотехнології та аналітичної хімії навчально-наукового інституту хімічних технологій, загальних кафедр. Це прекрасні педагоги, які охоче діляться знаннями, своїми надбаннями, одна з них — фізик Ксенія Мінакова, роботу з нею ми будемо згадувати завжди.

Якщо чесно, зараз не хочеться думати про прощання, а хочеться насолодитися весною, запам'ятати її на все життя!

І в ці прекрасні весняні дні ми бажаємо усім жінкам Політеху — студенткам, викладачам, співробітникам — частіше посміхатися, адже посмішка личить кожній. Успіхів вам, чистя і натхнення! І хай весна і Політех завжди залишаються в серці!

На знімку Ігоря Гаєвого (зліва направо): Маргарита Кривуля і Катерина Зленко.

Зеркало для «умного дома» и родной кафедры

Фирма INSTEEL: «Современные технологии окружают нас повсюду, создавая качественно новый уровень жизненного комфорта. Не исключение и наш дом. Инновационные системы «умного дома» все интенсивнее проникают в повседневный быт, обеспечивая дополнительные уют и безопасность, разнообразие и досуг. Технологии «умного дома» на сегодняшний день уже перестали восприниматься как некая «роскошь» для избранных. Наоборот, возможности «умного дома» стали насущной необходимостью практически в любом современном жилище. Система «умного дома» избавляет человека от многих скучных рутинных задач, беря руководство домашней экосистемой на себя. Можно повысить уровень бытового комфорта в загородном доме и городской квартире, а можно сэкономить энергоресурсы и сократить расходы. «Умный дом» способен обеспечить охрану, проследить за поддержанием комфортной температуры в разных помещениях, умеет перекрыть протечку воды или утечку газа в аварийной ситуации, он полет газон в жаркий день и т. п. Причем он сделает все это сам, без малейшего вмешательства со стороны человека.

Сотрудники INSTEEL проектируют, устанавливают и настраивают системы персонально для вас. Это профессионалы, которые сочетают стильные luxury интерьеры с инженерной мыслью, инновациями».

Один из таких профессионалов — недавний выпускник НТУ «ХПИ» **Сергей Макеев:**

«Я всегда проявлял интерес к конструированию механизмов и электронных приборов. При поступлении в НТУ «ХПИ», в первую очередь, обратил внимание на электромашиностроительный факультет, он полностью удовлетворял моим интересам и открывал большой простор для инженерной мысли. Тут я увлекся микропроцессорной техникой и выполнил первый проект, представленный на Всеукраинском конкурсе студенческих научных работ — устройство, позволяющее управлять электроприборами с помощью мобильной сети. Это был первый шаг в сторону «умного дома» — к разработке систем его автоматизации. Благодаря подготовке, которую я получил на родной кафедре «Электрические аппараты», нашел работу по этому направлению. Сейчас я работаю по специальности в компании INSTEEL и занимаюсь проектированием и программированием систем автоматизации «умного дома».

Еще в университете вместе с руководителем моей магистерской работы Сергеем Валерьевичем Вывоцем мы разработали интерфейс управления «умным домом» — «умное зеркало». Да, обычное зеркало, в которое вы смотрите в своем доме, но с помощью микрокомпьютера raspberry pi оно покажет вам календарь, погоду за окном, новостную ленту, время с датой и бегущей строкой. Удаленный доступ настраивается с помощью электрон-

ной почты. Сейчас работаю над расширением функционала зеркала — настройкой голосового управления и более упрощенным удаленным доступом. В результате оно будет работать как всем известный планшет.

После внесения всех нововведений планирую в ближайшее время разместить такое зеркало на родной кафедре, и этот интерфейс будет своевременно доносить информацию и новости до студентов. В перспективе также возможна настройка управления автоматизацией кафедры через зеркало (в частности регулировка уровня яркости и температуры освещения)».

Старший преподаватель кафедры «Электрические аппараты» Сергей Валерьевич Вывоц:

«Кафедра «Электрические аппараты» всегда уделяла особое внимание практической работе. Студенты, имеющие желание создавать своими руками новые интересные проекты по специальности, реализуют свои возможности. Как правило, это дипломные работы бакалавров или магистров. Во время моей работы с одним из будущих выпускников к нашей работе проявлял интерес на тот момент студент 3 курса Сергей Макеев. Поэтому я не удивился, когда он подошел ко мне и попросил стать руководителем его будущей бакалаврской работы. Тему выбрали интересную — «Микропроцессорная система управления электромеханическим реле с использованием GSM модуля», требующую не только умения работать головой, фантазии, но и приложить руки — паять, работать напильником и другим ручным инструментом. В результате у нас получился полностью действующий опытный образец управляемого по мобильной сети электрического аппарата, который можно разместить в электрощитке любой квартиры. С этой работой впоследствии Сергей занял 1 место на Всеукраинском конкурсе студенческих научных работ.

В дальнейшем, работая уже над дипломом магистра, я совместно с Сергеем написал статью в Вестник НТУ «ХПИ» «Современная аппаратура и оборудование систем «умный дом». Результатом дипломной работы стало создание «умного зеркала», которое будет установлено на кафедре электрических аппаратов и сможет доносить до студентов и преподавателей свежую информацию, помогая сделать процесс обучения более комфортным».

Магістр, фахівець, доктор філософії

Кафедра «Інформаційно-вимірювальні технології та системи» готує фахівців широкого профілю зі створення, експлуатації сучасної лазерної та комп'ютеризованої інформаційно-вимірювальної техніки, випробувально-сертифікаційного обладнання для промисловості, медицини, оптичних мереж зв'язку, забезпечення роботи банківських і фінансових структур, митної служби тощо. За 60 років існування кафедри було підготовлено понад 4000 фахівців у галузі метрології та вимірювальної техніки, що працюють на різноманітних підприємствах у багатьох куточках світу. Освітня й практична підготовка наших студентів дає потужний фундамент для майбутнього. І це підтверджують випускники кафедри.

Ігорь Коржов закінчив нашу кафедру у 2015 р. з «червоним» дипломом і зараз працює у відділі прикладної метрології вимірювальних систем і процесів Державного підприємства «Харківський регіональний науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації». Його професійна діяльність пов'язана зі створенням, експертною технічною документації, верифікацією, валідацією програмного забезпечення, реалізацією раундів перевірки професійного рівня в рамках діяльності провайдерів. Ігор працював позаштатним експертом з акредитації провайдерів перевірки професійного рівня Національного агентства з акредитації України, членом підкомітету «Калібрування» ТК НААУ, брав участь у створенні і акредитації першого в Україні акредитованого провайдерів перевірки професійного рівня, двічі був нагороджений грамотою за високий професіоналізм, вагомий особистий внесок у розвиток метрології і стандартизації.

Зв'язок Ігоря Коржова з рідною кафедрою всі ці роки не переривався. Він навчався в аспірантурі, викладаючи навчальні дисципліни, ділився досвідом роботи зі студентами. Під керівництвом д. т. н., професора Р. П. Мигущенка у 2019 р. достроково захистив дисертаційну роботу на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD).

Теоретичні знання та практичні навички, отримані під час навчання на кафедрі, стали маркером для формування успішної професійної діяльності та кар'єри Ігоря Коржова. Ми пишаємося своїми випускниками!

Професор Олена Тверитникова.

Готуємо фахівців вищої кваліфікації

11 лютого на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 08.084.05 при Національній металургійній академії України (м. Дніпро) відбувся захист докторської дисертації

«Науково-практичні основи отримання пластичних мастил з вторинної сировини» доцента кафедри «Технологія переробки нафти, газу та твердого палива» Андрія Борисовича Григорова та кандидатської дисертації «Газифікація полідисперсних систем кам'яновугільного походження» завідувача лабораторії цієї ж кафедри Дар'ї Юріївни Білець. У присутності визнаних фахівців зі спеціальності 05.17.07 — «хімічна технологія палива і паливно-мастильних матеріалів», які представляють кращі вищі навчальні заклади України (Київ, Львів, Дніпро, Харків, Покровськ, Кривий Ріг) співробітники кафедри довели високий рівень підготовки кадрів вищої кваліфікації в НТУ «ХПІ».

Кафедра «Технологія переробки нафти, газу та твердого палива» пишається своєю славетною науковою школою, історія якої починається з моменту утворення нашого університету. Наразі в аспірантурі навчається 15 аспірантів, з яких 4 — іноземці, зокрема, з КНР, Іраку тощо.

Необхідно відзначити, що наші аспіранти представляють провідні підприємства України, такі як ПрАТ «Металургійний комбінат «АЗОВСТАЛЬ» (м. Маріуполь), ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» (м. Кривий Ріг), Державне підприємство «Український державний науково-дослідний вуглехімічний інститут (УХІН)» (м. Харків), Національний науковий центр «Інститут судових експертиз ім. заслуженого професора М.С. Бокаріуса» (м. Харків) тощо.

В 2021 році заплановано захист однієї дисертації на присудження наукового ступеня доктора наук та трьох дисертацій на присудження доктора філософії. Бажаємо кафедрі та науковцям натхнення та втілення їх бажань!

Олена Богоявленська, к. т. н., доцент кафедри ТПНГ та ТП.

На фото (зліва направо): к. т. н., доцент А.Б. Григоров, Д.Ю. Білець, д. т. н., професор Д.В. Мірошніченко.

Політех — це мій університет!

НТУ «ХПІ» — величезний заклад для здобуття вищої освіти, в якому студенти проводять чималу долю свого життя. Саме у лабораторіях та аудиторіях нашого університету, рік за роком, з простих абітурієнтів зростають новітні вчені, технологи, професори, лауреати премій та інші визначні особистості, яких визнають не тільки в Україні, а й у всьому світі.

Нашим студентам небайдужа доля рідного університету, і, безумовно, ніхто не в змозі розповісти про рівень навчання та взаємовідносин в університеті краще за студентів. Тому ми провели невелике опитування студентів, котрі вже не перший рік живуть життям університету і мають свою, сформовану та неупереджену, думку про Політех. Ось деякі з них.

«Університет, безумовно, є одним із кращих в усій Україні, а серед технічних вузів Харкова — перший. Так, він має свої недоліки — прохолодні аудиторії та лабораторії у старих корпусах, які ще не встигли реконструювати, або відремонтувати, недосить сучасний рівень технічного забезпечення окремих аудиторій. Але незважаючи на це, університет рухається вперед, розвивається в сфері ІТ, регулярно доповнює та оновлює методи навчання, бере участь у різноманітних грантах, організовує власні та бере участь у інших конференціях. Наукова бібліотека — це окрема тема для розмови, її фонд здається нескінченним, аудиторії та зали для читання дозволяють в тиші та спокої займатися власними справами, читати, виходити в мережу для пошуку інформації».

Анастасія Сироежко, студентка 4 курсу, факультет СГТ.

«Починаючи з першого курсу було зрозуміло, що легким навчання не буде, окремим випробуванням були аудиторні заняття у великих аудиторіях взимку, у деяких з них опалення не було достатнім, але це непогано так загартовувало. Більшість викладачів університету мають прекрасні знання та практичні вміння, викладають і передають молодому поколінню ці знання з зацікавленістю та натхненням. Окремо хочу відзначити кафедру фізичного виховання, рівень підготовки та ставлення тут прекрасні, як для студентів, котрі просто підтримують себе у формі, так і для

професійних спортсменів».

Богдан Кузьменко, студент 4 курсу, інститут енергетики, електроніки та електромеханіки.

«НТУ «ХПІ» має таку перевагу, як надання практичних навичок студентам, чого не вистачає багатьом іншим вищим навчальним закладам країни. Вигідно відрізняє його від інших і різноспрямованість та широкий діапазон різних спеціальностей. Колективи, з якими я спілкувалася та хоча б «перетиналася», найчастіше, згуртовані, позитивні та дуже милі, саме з такими людьми хотілося б працювати в майбутньому. А у викладацькому складі університету є чимало спеціалістів різного віку, і всі вони намагаються навчати студентів майже в індивідуальному порядку, навіть у неробочий час допомагають та підтримують студентів, особливо тих, які тягнуться до знань та розвитку».

Анна (не побажала назвати прізвища), студентка 3 курсу.

«В умовах карантину все дуже змінилось, але ми швидко адаптувалися до нового типу навчання, підтримуємо зв'язок з викладачами, важчим стало проведення лабораторних, проте, сподіваюся, надолужимо ці прогалини одразу ж при виході на очне навчання. Викладачі дуже лояльні та розуміючі, йдуть назустріч та намагаються розвивати студентів у різних напрямках, готуючи їх до подальшого життя, як справжні наставники. Колектив у цілому дружний, за ви-

нятком поодиноких випадків «відчужених» студентів. У нашому університеті також привабливають міжнародні програми з обміну студентів та працевлаштування за кордоном для кращого пізнання світу, рівень підтримки наукових досліджень та стрімкий розвиток нових напрямків та досліджень».

Вікторія Артеменко, студентка 3 курсу, інститут хімічних технологій і інженерії.

Це лише невелика кількість коментарів, але усі студенти сходилися на думках — НТУ «ХПІ» надає саме ті навички, які необхідні для подальшого життя; викладачі — професіонали своєї справи; міжнародні зв'язки розширюють можливості розвитку до небувалих меж; допомагає розвиватися як ментально так і фізично; зручно розташовані корпуси сильно економлять час, котрого так не вистачає студентам; місцезнаходження у цен-

трі міста дозволяє швидко та зручно діставатися університету з будь-якого кінця міста, а гуртожитки розташовані безпосередньо біля станцій метрополітену, що дозволяє навіть студентам з інших міст без зусиль знаходити його.

Активна життєва позиція не закінчується тільки на словах та відгуків, багато з опитаних студентів задіяні у волонтерських проектах, таких, наприклад, як центр «Кар'єра», беруть безпосередню участь у студентському самоврядуванні університету, у самодіяльності і Палаці студентів ХПІ, тим самим розширюючи свої знання, комунікативні та організаційні навички.

Дякуємо університету за наше майбутнє!

На знімку: студенти-волонтери разом з директором Центру «Кар'єра» НТУ «ХПІ» Оленою Мочаловою.

ПЕРШОКУРСНИКИ

«Спадкова» студентка — одна з багатьох у ХПІ

Ім'я Євгенії Соловїнської (КН-120) вже зустрічалося на сторінках нашої газети (№3 від 25. 02. 2021 р.). Ми писали про першокурсників групи КН-120, які добре склали першу сесію та чекають нових знайомств з університетом і з майбутньою професією. А про її прадіда Євгенія Іосиповича Соловїнського, ветерана ІІ світової війни, співробітника ХПІ, наша газета «Ленінські кадри» (тодішня назва) писала ще в 1968 році (№14 (954)).

Ми продовжуємо спілкування з Євгенією.

«Так, справді, в нашій родині зберігається, як реліквія, цей випуск газети ХПІ. Там, правда, є неточність. Автор інформації пише, що прадід був «рядовим солдатом-мінером», а насправді він був лейтенантом, командиром саперного взводу. Може, це сталося через скромність Євгенія Іосиповича? Його син Володимир Геннадійович Соловїнський (мій дідусь) навчався на вечірньому відділенні, на факультеті транспортного машинобудування», — говорить Євгенія.

Раптово у редакції пролунав дзвінок, це була бабуся Євгенії — Людмила Олександрівна. Вона дуже хотіла поспілкуватися з газетою та висловити подяку. «Згадалось, коли Геннадій Іосипович хворів, кілька разів на рік його співробітники провідували, приносили гостинці. Дуже радів, було приємно й бачити. І, коли його не стало, також три рази на рік провідували його дружину — Ніну Павлівну, приносили фрукти, солодощі. Часи тоді для всіх були скрутні, але обов'язково провідували. Бабуся була вдячна та розчулена, що не забувають. Завжди телефонував завідувач кафедри технології жирів та продуктів бродіння НТУ «ХПІ», професор Федір Федорович Гладкий, дуже чуйна та привітна людина. Вітав зі святами, казав теплі та добрі слова. Ніна Павлівна дуже рада була з ним поговорити і від щирого серця дякувала. Останні роки приходила Ольга Василівна Шандула, добра та уважна. Розмовляла, цікавилася її життям. Хочеться висловити подяку всім за увагу та доброту. Тоді і зарплату затримували, але ж провідували», — говорить Людмила Олександрівна.

Продовжуємо розмову: дівчина навчається за спеціальністю «Прикладна математика». Вступати до НТУ «ХПІ» їй порекомендували знайомі. Дідусь на вибір онуки особливо не вплинув, хіба що підсвідомо.

Євгенія — активна дівчина і з радістю погодилася стати старостою, адже це чудова можливість допомагати іншим. Старостою бути нескладно, хлопці в групі самостійні й активні, проблем не виникає. В групі 2 дівчат та 21 хлопець. Навчатися нелегко, але подобається, студенти дружні та веселі. «У нас в групі такі сильні, добре підготовлені хлопці, що серед них напевно з півдюжини майбутніх академіків, — посміхається дівчина. — Їм допомога не потрібна. А якщо чогось не розумієш, одногрупники завжди допоможуть розібратися і пояснять. У вільний час у нас всі чимось захоплюються. Через карантин поки не дуже добре знаю хлопців, але чула від них про спорт, музику, відеоігри, книги... Дехто навіть працює над своїм стартапом, може попросити їх розповісти докладніше, може, колись така інформація з'явиться на сторінках «Політехніка».

Я вже 12 років займаюся танцями, встигла перепробувати всі стилі. Зупинилася на сучасних, а саме хіп-хоп і джаз-фанк. Останній рік через навчання і карантин не займалася, але скоро знову продовжу. Моя подруга Таїсія — бадмінтоністка, кандидат в майстри спорту, грає з восьми років. Зараз вона сама не тренується, а проводить заняття з дітьми. Тая теж спадковий політехнік, її бабуся Алла Валентинівна Попсуйшапка у минулому викладала на кафедрі технології жирів та продуктів бродіння НТУ ХПІ, знала і поважала прадіда Євгенія».

У Євгенії є чимало планів на майбутнє, та ми домовилися з першокурсницею поговорити про них пізніше. Слідкуйте за нашими публікаціями!

Розмовляв Владислав Назаренко.

На знімку (справа наліво): Євгенія Соловїнська та Таїсія Попсуйшапка.

«Досягнув мети у ХПІ!»

Вже у травні магістрант кафедри «Електричні апарати» Андрій Слюсарев отримує довгоочікуваний диплом НТУ «ХПІ»! Кілька років тому випускник Краматорського технологічного технікуму вступив до нашого університету з метою «дійти до самої суті» обраної спеціальності «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», спеціалізації «Електричні апарати».

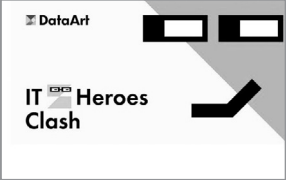
Навесні 2019 року під керівництвом професора кафедри Бориса Володимировича Клименка, який, на жаль, у минулому році пішов з життя, Андрій підготував бакалаврський дипломний проект «Модернізація дослідного зразка вакуумного контактора з квазі-бістабільним електромагнітним актуатором штовхаючого виконання для кіл середніх напруг» та захистив його на «відмінно». В результаті розробки була поліпшена конструкція вакуумного контактора, а саме його електромагнітного актуатора та деяких частин конструкції. Були проведені розрахунки обмоток електромагніту, його тягової сили, магнітної системи актуатора, а також швидкості замикання та розмикання головних контактів контактора.

ходить переддипломну практику на нашій кафедрі. Приємно бачити у нього зацікавленість та прагнення досягти поставленої мети!»

НОВОСТИ ОТ СТУДАЛЬЯНСА

IT Heroes Clash —

очередной прекрасный проект от DataArt и СтудАльянса для всех молодых и амбициозных. «Совместными усилиями наши команды проработали и протестировали формат проведения данного мероприятия, — говорит и. о. главы СтудАльянса Дарья Курган. — Теперь в проекте могут участвовать студенты любого города Украины потому, что проводится он будет в онлайн формате. СтудАльянс отвечает также за набор команд, коммуникацию с ними и оказывает информационную поддержку проекта».

IT Heroes Clash — идеальная возможность заявить о себе, своих идеях и возможностях вне учебного процесса. У каждого участника или группы участников будет ровно десять минут выступления для того, чтобы представить свой проект аудитории. Каким способом вы это сделаете — неважно. Разрешен любой вид, который вам нравится — презентации Microsoft PowerPoint, рэп-исполнения

или выступления без вспомогательных средств. При оценке проектов на симпатию жюри, в первую очередь, влияет познавательность и развлекательность представления своей идеи. Те, чьи работы будут самыми интересными, кому удастся лучше и понятнее всех их преподнести — сорвут одачи и получат полезные призы.

Темы:

- Чистый город — влияние разнообразных видов загрязнения на состояние окружающей среды.
  - Зелёный город — проекты, направленные на уменьшение человеческого влияния на городскую среду и развитие зелёного фонда.
  - Природа и фантазия — использование природных материалов, солнечной энергии, сортировка мусора в быту.
- Участвовать будут студенты технических специальностей 1–5 курсов, ученики школ программирования и других учебных заведений, в том числе и в составе команды. Максимальное количество участников в команде 5 человек. Награждать призеров будем в 3-х категориях: приз зрительских симпатий «Енот Ракета готов сделать этот мир лучше», приз за лучшую командную работу «Мстители, мы должны объединиться, чтобы спасти мир», индивидуальный зачёт или «Будь как Бэтмен».

Формат проведения: онлайн. 20 марта в 12.00–15.00.

Вивчаємо англійську зі Студентським Альянсом

СтудАльянс з початку семестру почав плідну працю, навіть у режимі онлайн.

2 лютого відбулося перше заняття «English speaking club» в такому форматі. Кожного тижня студенти обговорюють цікаві новини зі всього світу, життєві проблеми та дивляться разом серіал. Наразі заняття проводяться у 30 аудиторії Палацу студентів НТУ «ХПІ» щовівторка о 18.00.

Кожна зустріч — це хороша можливість знайти нових друзів, розширити свій світогляд та «прокачати» свої навички в англійській мові. Навіть якщо ви зовсім не знаєте англійської, то саме час почати працювати над вивченням мови разом зі Студентським Альянсом!

«Чарівний камертон» — традиції та новації

Як завжди, у місяці лютому Палац студентів НТУ «ХПІ» відкриває свої двері для широкого кола поціновувачів інструментального мистецтва. Вже протягом 10 років учасники Міжнародного фестивалю-конкурсу інструментального мистецтва «Чарівний камертон» наповнюють аудиторію та зали нашого славетного закладу звуками струнних та духових інструментів, розсипом віртуозних соло на ударних інструментах та витонченістю звучання фортепіано. Фолк та джаз перетинаються з академічним інструментальним виконавством. Зробивши крок у друге десятиріччя, фестиваль зазнав змін, що зумовлені карантинними обмеженнями. Цього року, на відміну від попередніх, конкурсні прослуховування проходили в дистанційному форматі. Журі, серед яких представники таких країн як Німеччина, Іспанія, Мексика та, звичайно, українські митці, ретельно прослухали відеоматеріали конкурсанти та проводили онлайн-наради задля визначення кращих. Нарешті тритижневий онлайн-марафон закінчився, і на сцені Палацу студентів відбувся фінальний ГАЛА-концерт, що проводився з дотриманням санітарних норм, зумовлених карантинними обмеженнями.

Вже майже рік ми всі вимушені знаходити інші шляхи вирішення завдань, шукати альтернативні підходи, і оргкомітет Фестивалю-конкурсу «Чарівний камертон», зберігаючи традиції, знайшов можливість провести захід за високими стандартами, як з організаційного боку, так і з мистецького. Щодо подальших планів, автор та художня керівниця фестивалю Наталя Чистякова плееає надію на реформування фестивалю і, окрім просвітницької, виховної, розвиваючих

функцій та завдань, мріє додати методичний вектор. Наступний «фестивальний сезон 2022» (саме так називає його авторка) буде присвячено 20-й річниці Народного аматорського колективу профспілок України Ансамблю скрипалів «Експромт».

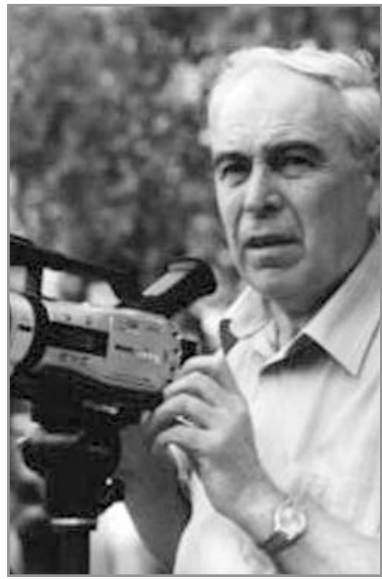
«Чарівний камертон» 2021 року відкрив нові імена, серед яких володарі ГРАН-ПРІ — Дуєт «Fashion» (**знімок внизу**), доречі, один з виконавців якого готується до вступу в НТУ «ХПІ». Серед лауреатів цьогорічного конкурсу також колективи Палацу студентів — народний аматорський колектив профспілок України Камерний оркестр «Крещенко» (**на знімку**) та Фолк-банд «Отакої», які стали лауреатами 1 ступеня у номінації «Оркестр» та «Ансамбль народних інструментів». Більше інформації тут — <http://web.kpi.kharkov.ua/kamerton/uk/festyval2020/>.

Кращі традиції світових університетів, що завжди поєднують науку та мистецтво, яскраво відображені в діяльності нашого ХПІ. Яскравим підтвердженням цьому є діяльність фестивалю «Чарівний камертон», яка завжди проходить під патронатом ректора НТУ «ХПІ» Євгена Сокола та за підтримки профспілкових організацій університету. Так побажаємо всім нам продовження лютневої традиції Палацу студентів! Будемо!!!!

Світлана Землянська.

Пам'ятаємо...

22 лютого 2021 р. виповнилося б 85 років відомому політехнику, митцю, художньому керівнику і директору Народної кіностудії «ХПІ-фільм» Аркадію Михайловичу Фаустову (22 лютого 1936 — 6 жовтня 2009).

Аркадій Фаустов у 1958 році закінчив електроенергетичний факультет ХПІ, служив у лавах армії, працював у науково-дослідному інституті, конструкторському бюро... і без тям закохався у кінематограф. «Посправжньому міць таланту Аркадія Михайловича розкрилася в кіностудії «ХПІ-фільм», яку він очолює у середині 60-х років. Кіностудії присвоїли звання Народної, фільми отримували призи та нагороди, багато студійців ставали професіоналами. На студії панував дух свободи, творчості, братерства. Рівень підготовки був таким високим, що кіностудію почали називати «Малим ВДІКом» (Всесоюзний державний інститут кінематографії).

В студії навчалися талановиті, самобутні хлопці й дівчата, створювалися цікаві фільми. Знімали і серйозне документальне кіно, і дотепні ігрові фільми, капсуники, пародії, оригінальні мультфільми...» (З книги «Дім, де запалюються серця»).

Кіностудія стала народною, фільми отримували призи й нагороди, багато студійців ставали професіоналами.

А.М. Фаустов очолював кіностудію «ХПІ-фільм» з 1965 по 2009 рік. І завжди висвітлював яскраве життя рідного Політеху. «Людина парадоксального розуму і дотепності, стриманий, іронічний, талановитий у всьому і геть позбавлений марнославства, доброзичливий і мудрий, і дуже красивий...» — так згадує свого вчителя і чоловіка Ірина Жоресівна Фаустова, яка продовжила його справу.

Він любив Життя, Кіно, ХПІ... Ми завжди будемо пам'ятати Аркадія Фаустова, людину, яка живе у своїх творах!

«Зоряна планета Політех — 2021»

Та це «Євробачення»? Ні, це Музичний фестиваль студентів «Зоряна планета Політех»!

Це музичне свято стало в ХПІ вже традиційним, але саме цей рік особливий, бо «Зоряній планеті Політех» виповнюється 15 років!

Фестиваль став уже легендарним, бо ж завдяки йому на сцені Палацу студентів спалахують все нові й нові світила.

16 березня відбувся перший етап конкурсу, де на прослуховуванні були відібрані кращі з кращих. Вони отримали

можливість проявити свій талант у номінаціях «Вокал», «Вокальний ансамбль», «Вокально-інструментальний ансамбль», «Інструментальний жанр», «Urban music ХПІ», «Авторська пісня».

А 24 березня організатори фестивалю запрошують всіх бажаючих на Гала-концерт, який відбудеться о 17:00 у Палаці студентів нашого університету. Цей святковий вечір буде проходити у жанрі художнього фільму «Великий Гэтсбі», екранізації однойменного роману американського письменника Френсіса Скотта Фіцджеральда.

Бажаємо здійснення мрій, всіх задуманих проектів!

Звання «Заслужений працівник освіти України» присуджене Андрію Володимировичу Кіпенському незадовго до його ювілею, з яким 26 лютого його вітали керівництво університету, колеги, близькі, друзі. Ця відзнака стала продовженням численних свідоцтв визнання заслуг декана факультету соціально-гуманітарних технологій НТУ «ХПІ», доктора технічних наук, професора. Серед цих відзнак Срібний знак Благодійного фонду захисту та підтримки авторів інтелектуальної власності ім. М.А. Куцина, медалі Лауреата Всеросійського виставкового центру, Академії наук прикладної радіоелектроніки — «Золота медаль» та «20 років АН ПРЕ», нагрудний знак «Винахідник СРСР» та багато інших.

Професор кафедри «Промислова і біомедична електроніка», автор майже 400 наукових праць і навчально-методичних робіт, А.В. Кіпенський у 2008 р. очолює факультет інтегральної підготовки, який через вісім років було реорганізовано у факультет соціально-гуманітарних технологій.

Декан факультету СГТ Андрій Володимирович Кіпенський — людина творча, креативна, сповнена ідей і перспектив на майбутнє. Під своїм керівництвом він об'єднав талановитих науковців, сформував міцну навчально-методичну базу, багато зробив і багато робить для підготовки спеціалістів-професіоналів. Проблеми факультету він сприймає як особисті, велику увагу приділяє моральному здоров'ю співробітників і студентів, виховує почуття відповідальності, патріотизму. Налагоджена робота профспілки НТУ «ХПІ», декана і профбюро факультету СГТ сприяє атмосфері доброзичливості, довіри, взаємоповаги у повсякденному житті факультету.

Професор А.В. Кіпенський вважає, що одним із найважливіших завдань вищої школи є підготовка високоінтелектуальних фахівців, здатних створювати матеріальні та духовні цінності, працювати на благо розвитку країни, а якщо потрібно — захищати її. Андрій Володимирович бере активну участь у роботі громадських наукових організацій, серед яких Академія наук прикладної радіоелектроніки; Академія медико-технічних наук; Харківське відділення Академії технологічних наук України; Українська асоціація інженерів електриків; Всеукраїнська асоціація фізіотерапевтів та курортологів; Всеукраїнська асоціація озонотерапевтів та виробників медичного обладнання для озонотерапії та ін.

Разом з тим Андрій Володимирович є академіком та президентом Академії військово-історичних наук і козацтва, начальником Генерального штабу громадської організації «Слобожанське козацьке військо». Дбаючи про патріотичне виховання молоді, він приділяє велику увагу організації Військово-спортивних ігор «Заграва», які починаючи з 2016 року щорічно проводяться факультетом соціально-гуманітарних технологій.

За 25 років існування факультету СГТ, наповненого спільною працею, багатьма важливими подіями й цікавими зустрічами, під незмінним керівництвом нашого декана, лідера-ювіляра, факультет багато чого досяг, багато чому навчився, зробив свій посильний внесок у розвиток нашого університету. Ми бажаємо Андрію Володимировичу, цій талановитій особистості, здійснити всі мрії, всі задумані проекти, використати всі можливості для процвітання нашого факультету та високої репутації НТУ «ХПІ».

Лариса Грень, голова профбюро факультету СГТ професор, д. н. держ. упр.

Творчої наснаги і нових звершень!

2 березня колеги, друзі, близькі вітали з 60-річчям професора Олександра Олеговича Труша — проректора НТУ «ХПІ» з науково-педагогічної роботи. На цій посаді він працює з початку 2018 року, прийшовши до нашого університету з вагомим досвідом роботи в сфері науки, освіти та керівної діяльності. Освітлює Олександр Олегович отримав у Харківському авіаційному інституті (НАУ «ХАІ» імені М.Є. Жуковського сьогодні). Після працював інженером КБ «Електроприладобудування», був призваний на військову службу, потім працював як молодший науковий співробітник у Науково-дослідній лабораторії Харківського вищого військово-авіаційного інженерного училища, з 1993 по 1996 рр. обіймав посаду начальника складу УПО УВС Харківського об'єднання.

Наступний крок — робота у Харківському інституті пожежної безпеки МВС України (нині це Національний університет цивільного захисту України). Спочатку був викладачем, згодом став начальником кафедри, а в 2005 р. очолює магістратуру.

Олександр Олегович — кандидат наук з державного управління за спеціальністю «Механізми державного управління». Тема його дисертації «Структурно-функціональне забезпечення територіального управління запобіганням та ліквідацією надзвичайних ситуацій (на прикладі Управління пожежної безпеки в Харківській області)». У 2005 р. він отримав вчене звання доцента і почав працювати завідувачем кафедри європейської та євроатлантичної інтеграції і національної безпеки Харківського регіонального інституту державного управління при Президенті України (ХарПІ НАДУ). У цьому ж навчальному закладі був призначений на посаду декана заочного факультету за дистанційною формою навчання з підготовки магістрів держуправління, отримав вчене звання професора.

У 2008 р. Олександр Олегович брав участь у програмі прикладних досліджень безпеки (ПАСС) Європейського Центру досліджень безпеки імені Дж. Маршала (Німеччина). Він є автором понад 120 наукових праць, в тому числі 3 монографій (у співавторстві), 11 підручників та навчальних посібників. Працює як член редколегії двох наукових журналів, двох науково-експертних рад, технічного комітету стандартизації України (ТК 40) «Страховий фонд документації», керівник 6 науково-дослідних робіт, підготував 7 кандидатів наук, сьогодні керує 3 здобувачами наукового ступеня.

З 2015 по 2018 рр. О.О. Труш — перший заступник Директора Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації. З цієї посади він перейшов на роботу до НТУ «ХПІ». О.О. Труш — фахівець у галузі безпеки життєдіяльності, цивільної безпеки, європейської інтеграції, публічного управління та менеджменту, науковець, дослідник, а сьогодні — проректор Харківського політехнічного інституту.

Працюючи в НТУ «ХПІ», Олександр Олегович проявив себе як компетентний, досвідчений організатор, людина, зацікавлена в сталому розвитку університету. Очолюючи такий складний напрям, як дистанційна, заочна освіта, він запроваджує сучасні інформаційні підходи в організації комп'ютерного діловодства, що сприяє оптимізації творчої діяльності колективу.

Вітаючи ювіляра, ректорат, громадськість університету побажали йому творчої наснаги, сили духу, задоволення своєю працею і нових звершень на благо України!

Вчений, педагог, особистість

ПАМ'ЯТІ ПРОФЕСОРА БОРИСА ВОЛОДИМИРОВИЧА КЛИМЕНКА

7 березня 2020 року минає рік, як пішов із життя авторитетний вчений, педагог, професор кафедри електричних апаратів Б.В. Клименко.

У ці дні кафедра електричних апаратів згадує його професійний шлях і в знак пам'яті про Бориса Володимировича ділиться спогадами з читачами газети «Політехнік».

Борис Володимирович народився 14 лютого 1943 року у місті Кемерово. У 1964 році з відзнакою закінчив Харківський політехнічний інститут за спеціальністю «Електричні машини і апарати» і отримав кваліфікацію інженера-електромеханіка. Працював на посадах інженера, старшого інженера науково-дослідного відділу у Харківському політехнічному інституті (ХПІ). У 1968 році він вступив до аспірантури і в 1971 році захистив кандидатську дисертацію на тему «Дослідження температурних і магнітних полів в електромагнітах». Працював на викладацькій роботі асистентом (1971), доцентом (1973), у період з 1995 по 2004 рік та з 2012 по серпень 2019 року — на посаді завідувача кафедри «Електричні апарати», з вересня 2019 року — професор кафедри електричних апаратів. У 1994 році захистив докторську дисертацію на тему «Форсовані електромагнітні системи електричних апаратів». У 2000 році йому було присуджено вчене звання професора.

За час своєї багаторічної роботи в НТУ «ХПІ» Борис Володимирович набув великого авторитету дослідника у вищих навчальних закладах, підприємствах і фірмах України і зарубіжжя. Основні напрями його наукових досліджень — теплові та магнітні поля, форсовані електромагнітні системи, бістабільні актуатори для вакуумних відмичаків середніх напруг, міжнародна електротехнічна термінологія, питання електробезпеки. Він є автором трьох монографій, близько 200 друкованих праць й 70 авторських свідоцтв і патентів. Як головний спеціаліст, він брав участь у розробці вітчизняних електромагнітних конструкторів постійного струму у межах Державної науково-технічної програми «Електротехніка». Був керівником ряду науково-дослідних госпрозрахункових робіт. Результати досліджень впроваджені у промислове виробництво з великим науково-технічним ефектом на підпри-

ємствах України. Уклав декілька ліцензійних угод з українськими підприємствами на застосування своїх винаходів. Його монографія «Форсовані електромагнітні системи», видана у видавництві «Енергоатомиздат» у 1990 році, широко відома серед спеціалістів у галузі електричних апаратів. Під керівництвом професора Б.В. Клименка підготовлено 7 кандидатських і 2 докторські дисертації. Понад 40 років він працював членом спеціалізованої Вченої ради із захисту кандидатських та докторських дисертацій.

Багато уваги і сил приділяв він організаційно-методичній роботі, питанням змісту вищої освіти. Борис Володимирович був членом науково-методичної комісії Міністерства освіти і науки України з електромеханіки, членом робочої групи з розробки стандартів освіти, очолював комісію Методичної ради університету з питань змісту освіти. За його ініціативи на кафедрі було розпочато підготовку спеціалістів за спеціальністю «Електротехнічна техніка».

Борис Володимирович Клименко брав активну участь у розробці матеріалів до низки нарад та конференцій, що проводилися Міністерством освіти і науки України в процесі підготовки до входження України у Болонський процес. Зокрема, до Всеукраїнської наради ректорів вищих технічних навчальних закладів (17–18 березня 2004 р., Харків), а також до Міжнародного семінару «Гарантії якості, європейська система передачі і накопичення кредитів та практика імплементації Болонського процесу у різних європейських країнах» (15–16 квітня 2004 р., Дніпропетровськ), підготував та видав (у співавторстві) дві монографії: «Болонський процес і навчання впродовж життя» (співавтори М.Ф. Степко, Л.Л. Товажнянський) та «Болонський процес: цикли, ступені, кредити» (співавтори Л.Л. Товажнянський, Є.І. Сокол).

Будучи лектором від природи, професор Б.В. Клименко викладав базові дисципліни для

студентів кафедри «Електричні апарати», розробив оригінальні курси «Електромеханічні апарати низької напруги», а також «Електромеханічні апарати високої напруги та комплектні пристрої». Його великі термінологічні посібники, видані у 2008 та 2009 роках з грифом Міністерства освіти і науки України, широко відомі за межами НТУ «ХПІ», а навчальний посібник «Електричні апарати. Загальний курс», виданий також з грифом МОНУ у 2012 році (перше видання) та у 2013 році (друге допрацьоване та доповнене видання) накладом по 1000 примірників кожне видання, увійшов до бібліотечного фонду майже всіх вищих навчальних закладів України, де ве-

деться підготовка з галузі знань «Електрична інженерія», а також десятків промислових підприємств та комерційних установ.

Борис Володимирович прикладав багато зусиль до розширення зв'язків кафедри «Електричні апарати» з провідними вищими навчальними закладами України та зарубіжних країн. Завдяки його цілеспрямованості і наполегливості на кафедрі «Електричні апарати» був створений експозиційний зал, у якому демонструються

сучасні електричні апарати, суттєво модернізовано та розширено обчислювальний центр. Багато уваги він приділяв удосконаленню й оновленню лабораторної бази кафедри, чому суттєво посприяли отримання кафедрою в 2016 році великого гранту на придбання обладнання від фонду AvH (Німеччина) та спонсорська допомога багатьох промислових й комерційних підприємств, таких як ABB, АВМ Ампер, АСКО-УкрЕМ, Legrand, Flexel, НТЦ «Харківрелекомплект» тощо, з якими Борис Володимирович багато років плідно співпрацював. У 2016 році Б.В. Клименко започаткував докорінне переобладнання навчальної лабораторії кафедри з метою осучаснення, підвищення рівня безпеки та створення комфортних умов роботи студентів у лабораторії, запровадив концепцію мобільних лабораторних

стендів із застосуванням сучасної електричної апаратури та цифрових вимірювальних приладів, якими продовжують користуватися на кафедрі по сьогодні.

У 1998 році за його ініціативою були встановлені контакти з рядом фірм Польщі, і розпочав регулярну роботу щорічний міжнародний симпозіум SIEMA з проблем удосконалення електричних машин і апаратів. З 2001 року цей симпозіум набуває статусу наукових зборів, які залучають до щорічних зустрічей в університеті провідних вчених, спеціалістів-електротехніків і викладачів з України, Польщі, Азербайджану, Латвії, Німеччини, Ізраїлю, США тощо, які пов'язали своє життя з електротехнікою. Завдяки організаторському почину Бориса Володимировича у 2002 році вийшов перший номер науково-практичного журналу «Електротехніка і електромеханіка», в якому він був головним редактором. Журнал увійшов до переліку фахових видань України та багатьох провідних наукометричних баз, включаючи Web of Science й набув визнання не тільки в Україні, а й за кордоном. З 2016 р. журнал має електронну версію, яка видається англійською мовою. Протягом багатьох років Борис Володимирович був головним редактором Вісника НТУ «ХПІ» серії: Проблеми удосконалювання електричних машин і апаратів. Теорія і практика.

Професор Б.В. Клименко був активним учасником національних й міжнародних наукових, технічних та методичних конференцій і семінарів з питань електротехніки, педагогічної майстерності та змісту освіти.

Серед колег, студентів, науковців Борис Володимирович користувався заслуженою повагою і авторитетом за його величезний науковий, освітній та організаторський талант, цілеспрямованість, доброзичливість, тактовність, скромність, вміння знайти потрібні слова і виконати будь-яку роботу.

На зірковому небі у Бориса Володимировича є зірка, названа його ім'ям «BORYS KLYMENKO» — подарунок, який зробили йому в знак поваги працівники кафедри електричних апаратів на честь 75-річного ювілею.

Світла пам'ять про Бориса Володимировича збережеться в наших серцях на усе життя.

Колектив кафедри електричних апаратів НТУ «ХПІ».

ТВОЯ ІСТОРІЯ, ХПІ

На самісінькому краї тодішнього Харкова

На початку XIX століття Харків інтенсивно зростав, у першу чергу — в напрямку теперішніх вулиць Полтавський Шлях (на той час Катеринославської) та проспекту Гагаріна (Зміївської). На північ місто розширювалося дуже повільно. Наприклад, Німецька вулиця (сучасна Пушкінська) навіть у першій половині XIX століття закінчувалася в районі нинішньої вул. Мистецтв, а північніше це ще було передмістя Харкова. Тому не дивно, що в цьому районі з'явилися чотири міських кладовища: найбільше — Івано-Усіковенське (до революції — Міське, зараз на цьому місці знаходиться спорткомплекс НТУ «ХПІ»), через дорогу — Лютеранське та Нове єврейське (сьогодні вони об'єднані в кладовище №2) та зовсім невелике, засноване в 1803 р., «градське» кладовище — на місці вулиці Манізера (колишня Красіна), котрої тоді ще не існувало. 1771 року було зведена мініатюрна церква — Кладовищенська, а пізніше вона отримала назву Каплунівської Божої матері (за іконою), її офіційна назва — Різдва-Богородицька церква. Ця дерев'яна споруда декілька разів добудовувалася, мала форму хреста та вміщувала не більше 150–200 чоловік. Освятили церкву в 1810 р.

Місцеві жителі були приписані до Каплунівської церкви аж до зведення на Журавлівці Петропавлівської церкви. Після відкриття останньої прихід Каплунівської церкви значно зменшився, як і до-

ходи храму. Та Харків зростав, і в 1840-х цей район активно заселявся новими мешканцями. Уже в 1841 р. Каплунівська церква стала парафіяльною. [2, с. 102]. Придбані ділянки землі стали торгатися за цвинтарну огорожу, і міська влада порушила питання про перенесення закритого з 1828 р. кладовища [3, с. 869]. Листування щодо закриття кладовища розтягнулося на декілька років [1, с. 10]. До початку 1862 р. старий цвинтар частково знесений, церковний прихід через малу кількість прихожан закритий, а вже в 1869 р. на місці колишнього кладовища з'явилися сади та перші будови [1, с. 69].

Нове життя старий храм отримав наприкінці листопада 1880 р. Це пов'язано з майбутнім відкриттям Технологічного інституту. Чималих зусиль до відкриття церкви доклав почесний громадянин Харкова купець В.Г. Пономарьов [2, с. 102].

З відкриттям ХПІ викладачі, які жили на території інституту, та студенти були приписані до цієї церкви. Настоятель храму отець Василь Добровольський був викладачем Закону Божого в ХТІ та у ветеринарному інституті, який розташовувався на сучасній площі Свободи. Завдяки його наполегливій праці був побудований новий, більший храм, що міг вмістити 1200 чоловік. До роботи залучилися викладачі ХТІ: проект виконав академік архітектури Олексій Миколайович Бекетов, настінний живопис та образи іконостасу — класний художник Михайло Родіонович Пестриков. Загальна вартість витрат перевищила 150 тисяч карбованців, які були зібрані як пожертвування. Значний вклад зробили меценати: Є.В. Пономарьова, П.П. Риковський, О.Г. Єнуровський, М.В. Устинова, С.Я. Толкачов, Д.О. Алчевський, Ф.Ф. Лезель, Є.О. Губенкова та інші [3, с. 869]. Нова церква була освячена 2 вересня 1912 р. Священний Синод оголосив закрити дерев'яну церкву пам'яткою архітектури та заборонив її зносити. Так і стояли поруч дві Каплунівські церкви.

Отець Василь Добровольський викладав у ХТІ з моменту його відкриття та до 1918 р., коли Закон Божий був виключений з предметів. Студенти поважали викладача, який ставився до них дружнелюбно. З легкої руки отця Василя стало традицією дарувати студентам, незалежно від конфесії, великодні паски, продукти для яких купувалися на кошти меценатів. Жінки та дівчата, які мешкали на території ХТІ, збиралися вночі на кухні студентської їдальні, замішували тісто, випікали та прикрашали ритуальні страви, які потім о. Василь освячував. Зранку молоді люди в формених студентських шинелях отримували Великодні ласощі. Найчастіше студенти дарували паски своїм коханням, адже у багатьох не було грошей на дорогі подарунки, а даруючи паску чи крашанку, молоді люди могли похистосуватися, тобто розцілювати один одного. Іншого прояву почуттів на людях правила поведінки того часу не дозволяли.

Батькоша за службовим обов'язком виконував християнські таїнства: вінчав наречених, хрестив народжених у шлюбі дітей та відспівував померлих. Охрестити дітей чи обвінчатися приходили не лише прихожани, а й мешканці інших районів, це свідчить про мінімальні ціни на послуги.

Отцю Василю довелося відспівувати та проводити в останню путь багатьох знайомих, колег по ХТІ та їх родичів: ректорів Івана Пономарьова та Івана Осипова, видатного металурга та гірського інженера Аполлона Мевіуса, професора Миколу Пильчикова,

Нова церква. Вид з Каплунівської вулиці.

архітектора Володимира Хрустальова, дружин професорів Юлію Мухачову, Катерину Кнаббе, Олену Валяшко, депутата Державної Думи Михайла Деларю (він був студентом першого випуску ХТІ), Харківського губернатора Миколу Протасєва.

У 1920-ті роки, з приходом радянської влади, у церкві розташовувався Клуб студентів ХТІ, а в 1930 р. обидва храми зруйновано. На їх місці заводом ім. Комінтерна (Зараз ДП «Завод ім. Малишева») зведено житловий будинок.

Харків розвивається, вулиці змінюють найменування, і сьогодні від церков залишилися лише назва провулка — Каплунівський. Так віднедавна називається Червонопрапорний провулок.

Дар'я Жуменкова, група СГТ-219(б).

Література:

- Державний архів Харківської області. Ф. 4. Оп. 1. С. 342. По предложению начальника губернии о земле под Каплуновским кладбищем в Харькове. 1861–1864 г. — 119 с.
- Гусев А.Н. Харьков. Его прошлое и настоящее. Харьков. Типография Адольфа Дарре, 1902 г. — 260 с.
- Багалеи Д.И., Миллер Д.П. История города Харькова за 250 лет его существования. Т. 2. Репринтное издание. Харьков, 2004. — 982 с.

Автор висловлює подяку доценту кафедри українознавства, культурології та історії науки НТУ «ХПІ» Дмитру Журилу за допомогу в підготовці статті.

Стара церква. Вид з Пушкінської вулиці, фото Катеринича, 1913 р.

Газета «Політехнік» виходить 1 раз на 2 тижні

Web-адреса: <http://polytechnic.kpi.kharkov.ua>

E-mail: zemljanskaja@kpi.kharkov.ua, rgp.kpi@gmail.com

Свідоцтво про державну реєстрацію ХК № 166 від 31 березня 1994 р.

Засновник видання — ХДПУ. Розповсюджується безкоштовно.

Адреса редакції: 61002, Харків-2, вул. Кирпичова, 2.

Ректорський корпус, тел. 707-62-25; 25-25.

Виготовлювач ТОВ «Золоті сторінки»

вул. Маршала Бажанова, 28, м. Харків, 61002, тел./факс (057) 701-0-701

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 7185 від 11.11.2020 р.

Тир. 3000. Зам. 355.

**Редактор
Ігор ГАЄВИЙ**